ОУ "КОНСТАНТИН АРАБАДЖИЕВ" гр. Варна

гр. Варна 9000 • ул. "Ангел Кънчев" № 1 • тел./факс: 052 614 248 • 0877 977 687 • info-400012@edu.mon.bg

УТВЪРДИЛ:
Силвия Фи
Директор на **нтин Арабаджиев“**

ПЛАН
ЗА РАБОТА НА УЧИЛИЩНАТА КОМИСИЯ ЗА БОРБА СРЕЩУ ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИТЕ ПРОЯВИ НА МАЛОЛЕТНИ И НЕПЪЛНОЛЕТНИ
ЗА УЧЕБНАТА 2026/2027 ГОДИНА

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Училищната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни (УКБППМН) организира и координира превантивната, възпитателната и подкрепящата работа в училището. Основният акцент е върху превенцията, ранното разпознаване на риска, индивидуалната работа с детето, партньорството с родителите, координацията между педагогическите специалисти и взаимодействието с компетентните институции.

Алгоритъмът за действие при установяване на противообществена проява определя последователността на действията при конкретен случай и поставя акцент върху безопасността, индивидуалния подход, защитата на правата и интересите на детето и своевременното насочване към компетентните институции.

II. СЪСТАВ НА КОМИСИЯТА

Съставът на УКБППМН за учебната 2026/2027 година се определя с решение на Педагогическия съвет и заповед на директора на училището. Актуалният състав се вписва в окончателния вариант на плана след приемане на съответните училищни актове.

Председател: Ралица Ботева

Членове: Гергана Друмева

Училищен психолог: Мира Цветанова-Георгиева

III. ЦЕЛИ НА УКБППМН

1. Свеждане до минимум на противообществените прояви и рисковото поведение на учениците.
2. Предотвратяване на условията, които пораждат агресия, насилие, тормоз, зависимости, кражби, вандализъм и други рискови прояви.
3. Ранно идентифициране на ученици в риск и своевременно предприемане на подкрепящи мерки.
4. Изграждане на коректни, толерантни и безопасни взаимоотношения между учениците.

5. Развитие на социални и емоционални умения, самоконтрол, емпатия и умения за разрешаване на конфликти.
6. Подкрепа на учениците чрез индивидуален подход, вместо формално наказателен подход.
7. Активно включване на родителите като партньори в превенцията и преодоляването на проблемното поведение.
8. Системно проследяване на резултатите от предприетите мерки и ежегодно актуализиране на превантивната работа.
9. Осигуряване на условия за успешно приобщаване към училищната общност и гражданското общество.

IV. ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ

- превенция и ранна интервенция, а не само реакция след нарушение;
- най-добър интерес на детето и индивидуален подход;
- подкрепа, възпитание и корекция на поведението;
- пропорционалност на предприетите действия;
- поверителност и защита на личните данни;
- партньорство с родителите;
- координация между ръководството, педагогическите специалисти, психолога и УКБППМН;
- взаимодействие с МКБППМН, МВР, органите за закрила на детето, здравни и социални услуги и други компетентни институции при законови основания.

V. ОСНОВНИ НАПРАВЛЕНИЯ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ

- агресия и насилие;
- тормоз между ученици и кибертормоз;
- рисково и проблемно поведение в интернет и социалните мрежи;
- употреба на наркотични вещества, алкохол и други рискови поведения;
- кражби, вандализъм и увреждане на училищно и чуждо имущество;
- системни отсъствия и риск от отпадане от училище;
- конфликти и дефицити в социалните и емоционалните умения;
- въвличане в престъпни или други рискови дейности;
- подкрепа на ученици, засегнати от насилие, тормоз или конфликт.

VI. РОЛЯ НА УЧИЛИЩНИЯ ПСИХОЛОГ

- Ранно идентифицира рискови фактори и потребности и участва в оценката на случая в рамките на професионалната си компетентност.
- Провежда индивидуално консултиране и подкрепа на ученика и при необходимост работи с родителя.
- Работи за самоконтрол и управление на гняв, развитие на социални и емоционални умения, разрешаване на конфликти и мотивация за промяна.

- Участва в изготвянето и проследяването на индивидуални планове за подкрепа и превенция.
- Подпомага класните ръководители и педагогическия екип с професионални препоръки.
- Участва в превантивни групови дейности по теми като агресия, тормоз, насилие, конфликти, зависимости и рисково онлайн поведение.
- При наличие на риск предлага насочване към подходящи външни услуги и институции по установения ред.
- Спазва професионалната етика, поверителността и правилата за защита на личните данни.

VII. РОЛЯ НА УКБППМН

- анализира обстановката в училището и данните от предходния период;
- идентифицира приоритетни рискови групи и проблеми;
- планира и координира обща и индивидуална превенция;
- подпомага ранната интервенция и работата с ученици в риск;
- координира взаимодействието между ръководство, психолог, педагогически специалисти и родители;
- взаимодейства с МКБППМН и други компетентни институции в рамките на закона;
- проследява ефекта от предприетите действия;
- изготвя анализ и отчет и използва резултатите за планиране на следващата година.

VIII. ПЛАН НА ДЕЙНОСТИТЕ И МЕРОПРИЯТИЯТА

№	Дейност	Отговорници	Срок / период	Индикатор
1	Анализ на обстановката: прояви от предходната година, повтарящи се случаи, агресия, тормоз и насилие, отсъствия, рискови групи и потребности.	УКБППМН; директор; психолог; класни ръководители	септември–октомври	Изготвен анализ
2	Актуализиране на регистъра/отчета на ученици с рискови фактори и случаи на противообществено или рисково поведение.	Класни ръководители; психолог; УКБППМН	постоянен	Проследени случаи
3	Проучване на конкретните причини за отклонения в	Психолог; класни ръководители	постоянен	Оценки/записи

	поведението на рискови ученици.			
4	Индивидуално консултиране и подкрепа на ученици с проблемно или повтарящо се поведение.	Психолог; класен ръководител	постоянен	Брой консултации
5	Изготвяне на индивидуален план при рисков или повтарящ се случай с цели, дейности, отговорници, срокове и индикатори.	Психолог; класен ръководител; директор; УКБППМН	при необходимост	Брой индивидуални планове
6	Провеждане на срещи с класни ръководители за проследяване на ученици в риск и ефекта от предприетите мерки.	УКБППМН; психолог; класни ръководители	ежемесечно/по график	Брой срещи
7	Провеждане на часове на класа, дискусии и тренинги за агресия, насилие, тормоз, кибертормоз, емпатия и ненасилствено общуване.	Класни ръководители; психолог; педагогически специалисти	по график	Брой дейности/ученици
8	Превенция на зависимости – алкохол, наркотични вещества и други рискови поведения чрез информационни и интерактивни дейности.	Психолог; медицинско лице; външни специалисти при необходимост	по график	Брой дейности
9	Работа по безопасно и отговорно поведение онлайн,	Психолог; класни ръководители;	по график	Брой обхванати ученици

	разпознаване и сигнализиране при кибертормоз.	педагогически специалисти		
10	Включване на ученици в риск в подходящи извънкласни и групови дейности с превантивен характер.	Класни ръководители; педагогически специалисти	през годината	Брой включени ученици
11	Разяснителна работа за правата на детето, задълженията на учениците и последиците от противообществените прояви.	Класни ръководители; психолог; компетентни специалисти	по график	Проведени занятия
12	Работа с ученици, жертви на престъпно посегателство, насилие, тормоз или конфликт.	Психолог; класен ръководител; при необходимост външни специалисти	при необходимост	Брой подкрепени ученици
13	Работа с родители: индивидуални срещи, информиране, договаряне на действия и срокове и проследяване на изпълнението.	Класни ръководители; психолог; УКБППМН	постоянен	Брой срещи/родители
14	Периодичен мониторинг на системните отсъствия и предприемане на действия за ограничаване на риска от отпадане.	Класни ръководители; УКБППМН; психолог	ежемесечно	Данни за посещаемост
15	Популяризиране и награждаване на положителни прояви,	Класни ръководители; УКБППМН	постоянен	Брой инициативи

	успехи и принос към училищната общност.			
16	Координация с МКБППМН, МВР/ДПС, ОЗД/ДСП, здравни и социални услуги и други компетентни институции при наличие на основания.	Директор; УКБППМН; психолог	при необходимост	Брой насочени случаи
17	Обучения и насоки за педагогически специалисти за разпознаване на рисково поведение, тормоз и насилие и действия при конкретен случай.	Директор; психолог; УКБППМН	по график	Брой обучения
18	Годишен анализ на броя и вида на случаите, повторяемостта, мерките и резултатите; формулиране на предложения за следващата година.	Председател на УКБППМН; директор; психолог	май–юни	Годишен отчет

IX. ИНДИВИДУАЛНА ПРЕВЕНЦИЯ

При работа с конкретен ученик фокусът не следва да бъде само върху въпроса „Какво е нарушил?“, а и върху „Какво стои зад поведението?“, „Какъв е рискът от повторение?“ и „Какво конкретно ще направим, за да не се повтори?“

Проблем	Възможни действия	Проследяване
Повтаряща се агресия	Психологическо консултиране; работа с родител; работа с класния ръководител; тренинг за самоконтрол и управление на гнева	Периодичен мониторинг на конфликтите

Системни отсъствия	Среща с родител; анализ на причините; психологическа/педагогическа подкрепа; при необходимост взаимодействие с компетентни институции	Месечно проследяване на посещаемостта
Повтарящо се нарушаване на правилата	Индивидуален план; ясни цели и очаквания; подкрепа и обратна връзка	Оценка на поведението след определен срок
Тормоз/кибертормоз	Незабавно обезопасяване; изясняване на фактите; работа с участниците; включване на родителите; при необходимост специализирани процедури	Проследяване на повторяемостта и безопасността

X. АЛГОРИТЪМ ЗА ДЕЙСТВИЕ ПРИ УСТАНОВЯВАНЕ НА ПРОТИВООБЩЕСТВЕНА ПРОЯВА

Алгоритъмът се прилага при установяване на поведение, за което са налице данни за противообществена проява. Нарушението на училищния правилник не е автоматично противообществена проява; необходимо е да се установи конкретното деяние и да се прецени дали попада в законовата дефиниция.

1. Установяване и първоначално обезопасяване

Прекратяване на опасното поведение, осигуряване безопасността на учениците и уведомяване на директора/определеното лице. При непосредствен риск за живота или здравето се уведомяват компетентните служби.

2. Изясняване на фактите и обстоятелствата

Установяват се какво, кога, къде, от кого и спрямо кого е извършено; свидетели, последици, щети и предходни сходни случаи. Изслушват се относимите лица при спазване правата на детето.

3. Първоначална правна и педагогическа преценка

Разграничават се нарушение на училищните правила, рисково/проблемно поведение, тормоз/насилие, данни за противообществена проява и случаи за незабавно сезиране на компетентна институция.

4. Включване на училищния психолог

Оценка на потребностите и рисковите фактори; при необходимост индивидуално консултиране и работа за самоконтрол, социални умения, разрешаване на конфликти и мотивация за промяна.

5. Уведомяване и включване на родителя/настойника

Родителят се информира за установените факти и предприетите действия и се включва като партньор в плана за подкрепа и превенция.

6. Изготвяне на индивидуален план при рисков или повтарящ се случай

Определят се проблемът, рисковите и защитните фактори, целите, дейностите, отговорните лица, сроковете и индикаторите за резултат.

7. Разглеждане от УКБППМН в рамките на компетентността ѝ

Комисията анализира случая и превантивните потребности, координира работата с ученика, родителя и педагогическите специалисти и предлага/организира превантивни действия.

8. Насочване към МКБППМН или друга компетентна институция

При законови основания информацията се предоставя по установения ред. При данни за престъпление или непосредствен риск не се изчаква вътрешното разглеждане да приключи.

9. Проследяване на резултата

Оценява се промяната в поведението, повторяемостта, изпълнението на договорените мерки и необходимостта от промяна на плана.

10. Годишен анализ и отчет

Анализират се броят и видът на случаите, повторяемостта, мерките, обхванатите ученици и родители и резултатите; изводите се използват за планиране на следващия период.

XI. ВРЪЗКА С ПРЕВЕНЦИЯТА НА ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО

Работата на УКБППМН се координира с училищните процедури и механизми за противодействие на тормоза и насилието. При конкретен случай се разграничават проблемно поведение, тормоз, насилие и противообществена проява, тъй като реакцията и компетентните органи могат да бъдат различни.

- регулярни дейности за развитие на емоционална интелигентност, емпатия и умения за ненасилствено общуване;
- активна роля на педагогическите специалисти, училищния психолог;
- изграждане на доверие и безопасна среда, в която учениците могат да споделят без страх от подценяване или наказание;
- индивидуална и групова работа с ученици, проявяващи агресивно поведение, за установяване на причините и изграждане на алтернативни модели на поведение;
- активно включване на родителите при случаи на тормоз;
- насърчаване на активната позиция на наблюдателите и уменията им да реагират адекватно и да сигнализират;
- ясни правила и последователни процедури при случаи на тормоз.

XII. МИНИМАЛНИ ИНДИКАТОРИ ЗА ПРОСЛЕДЯВАНЕ

- брой установени случаи и видове прояви;
- брой ученици, идентифицирани като рискови;
- брой индивидуални консултации и интервенции;
- брой проведени срещи с родители;
- брой реализирани превантивни дейности и обхванати ученици;
- брой повторни прояви;

• брой случаи, насочени към МКБППМН, ОЗД, МВР или други компетентни институции;

• брой/дял случаи с отчетено подобрение след предприетите мерки.

XIII. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ДЪРЖАВНИ И ОБЩЕСТВЕНИ ОРГАНИ И ОРГАНИЗАЦИИ

• МКБППМН;

• МВР / Детска педагогическа стая;

• ДСП / Отдел „Закрила на детето“;

• здравни специалисти и социални услуги;

• общински структури;

• обществени организации и други компетентни институции.

При взаимодействие се определят конкретни отговорни лица и се използват установените ред и процедури за обмен на информация. Училището не замества компетентността на МКБППМН, органите на МВР, органите за закрила на детето или съда.

XIV. МОНИТОРИНГ, ОТЧЕТНОСТ И АКТУАЛИЗИРАНЕ

• Периодично проследяване на рисковите случаи и изпълнението на индивидуалните планове.

• Периодичен обмен на информация между класните ръководители, психолога, ръководството и УКБППМН.

• Годишен анализ на резултатите и формулиране на предложения за подобрение.

• При промяна на нормативната уредба или на училищните потребности планът се актуализира по установения ред.

XV. ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ ПОЛОЖЕНИЯ

Настоящият план е организационен модел за работа на ОУ „Константин Арабаджиев“ през учебната 2026/2027 година. При конкретен случай се проверяват действащите към датата на действието разпоредби на ЗБППМН, ЗПУО, Наказателния кодекс, нормативните актове по приобщаващото образование, правилата за закрила на детето и приложимите механизми за противодействие на тормоза и насилието.